

Belegen

Ik heb er op deze plaats wat gekscherend over gedaan, maar nu het jaar van het historische interieur voorbij is zijn we een schat aan kloeke boeken over de historie van ons vak rijker. Interieurarchitecten Marion Bergmann en Frank Pluym beten in 2000 het spits af met de tentoonstelling '100 jaar wonen in Nederland', waarvan een publicatie is verschenen met dezelfde titel. Enkele jaren geleden verscheen al het standaardwerk 'Van neorenaissance tot postmodernisme 1870-1995',

waarin op wetenschappelijk verantwoorde wijze de geschiedenis van 125 jaar interieurarchitectuur in Nederland wordt beschreven. En nu is er 'Het Nederlandse interieur in beeld 1600-1900'; opnieuw een standaardwerk, waarin de wooncultuur in vroeger eeuwen in een kunsthistorische en sociaal-culturele context wordt geplaatst. En ook het prachtige boek 'Leven in toen', waarin honderd authentieke interieurs uitgebreid in beeld gebracht en beschreven worden, mag niet onvermeld blijven. Voor nog geen € 150 haalt u vele kilo's doorwrocht papier in huis, waarmee het cultuurhistorische belang van ons vak krachtig wordt onderstreept.

Maar in het verleden behaalde resultaten geven geen garantie voor de toekomst. Hoe belangrijk een kunsthistorische beschouwing ook is, ze is vaak dodelijk voor de oorspronkelijke artistieke bedoelingen van de ontwerper. Betekenis en verantwoording ontstaan doorgaans achteraf; ontwerpen is een creatieve actie die voorafgaat aan een proces van uitwerken, aanpassen, rea-

liseren en gebruiken. Ontwerpen is dus vooruitzien. "Misschien bestaat het vak interieurarchitectuur, zoals we dat de afgelopen decennia beoefenden, wel niet meer" zei laatst een collega tegen me. Zou kunnen. Zeker is dat door de globalisering culturele verschillen steeds verder vervagen, en dat door ons levenstempo de levenscyclus van de dingen om ons heen korter wordt. En omdat het proces van uitwerken, aanpassen en realiseren ondanks de inzet van computers en geavanceerde bouwtechnologie niet sneller gaat dan vroeger, wordt vooruitzien steeds ongewisser.

Niet de vraag of en hoe het vak nog bestaat is daarom interessant, maar de vraag of ingrepen van ontwerpers een belangwekkende invloed kunnen hebben op onze culturele identiteit en ontwikkeling. Zo niet, dan zijn we met luxe bezig, en luxe is zoals Voltaire schreef een paradox; door iedereen begeerd, maar algemeen verworpen als decadent. Misschien is het inzetten van de schoonheid als kwaliteit van leven verhogende voorwaarde ook wel een achterhaald romantisch idee. De toegevoegde waarde van de ontwerper zal steeds vaker uitgedrukt worden als commerciële waarde; een designerzonnebril kost nu eenmaal meer dan een gewone zonnebril. Maar het dragen van zo'n bril geeft naast zelfbevestiging ook sociale status, en daarmee is het een sociaal-culturele daad. En dan zijn we weer terug bij de 17e-eeuwse koopmannen, die zich bij voorkeur lieten portretteren in rijke interieurs temidden van glanzende marmeren vloeren en blinkende kroonluchters; attributen die blijkens bovengenoemde standaardwerken in werkelijkheid nauwelijks in hun huizen voorkwamen. De invulling van ons vak mag veranderd zijn, het belang ervan is van alle tijden.

Kees Spanjers